

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2015/786,

19. mai 2015,

millega määratletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/32/EÜ määratletud loomasööda detoksifitseerimismenetluste vastuvõetavusnõuded

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. jaanuari 2005. aasta määrust (EÜ) nr 183/2005, millega kehtestatakse söödahügieeni nõuded, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. mai 2002. aasta direktiivi 2002/32/EÜ loomatoidus leiduvate soovimatute ainete kohta, ⁽²⁾ eriti selle artikli 8 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivis 2002/32/EÜ on sätestatud, et selliste loomasöödaks ettenähtud toodete kasutamine, mis sisaldavad soovimatuid aineid üle kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud piirnõuete, on keelatud.
- (2) Direktiivis 2002/32/EÜ on samuti sätestatud, et liikmesriigid tagavad, et võetakse vastu meetmed, millega tagatakse, et loomasöödaks ettenähtud tooteid detoksifitseeritakse nõuetekohaselt ja vastuvõetavate detoksifitseerimismenetlustega ning et sellisel detoksifitseeritud tooted vastavad kõnealuse direktiivi I lisale. Selleks, et tagada kogu Euroopa Liidus detoksifitseerimismenetluste vastuvõetavuse ühtne hindamine, on asjakohane, et liidu tasandil kehtestatakse detoksifitseerimismenetluste vastuvõetavusnõuded, mis täiendavad neid nõudeid, mida kohaldatakse sellised menetlused läbinud loomasöödaks ettenähtud toodetele.
- (3) Detoksifitseerimismenetluste vastuvõetavusnõuetega tuleks tagada, et detoksifitseeritud sööt ei oleks ohtlik inimeste ja loomade tervisele ega keskkonnale ning et detoksifitseerimismenetlusega ei tekitataks kahjulikke muutusi sööda omadustes. Komisjoni taotlusel annab Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) teadusliku hinnangu detoksifitseerimismenetluse vastavuse kohta neile nõuetele.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2009 ⁽³⁾ artikli 3 lõike 2 punktis p määratletud saastunud materjale võib detoksifitseerida füüsilise, keemilise või (mikro)bioloogilise detoksifitseerimismenetlusega.
- (5) Käesoleva määruse reguleerimisalast on vaja välja jätta lihtne detoksifitseerimismenetlus, millega vähendatakse soovimatute ainega saastumist üksnes tavapärase rafineerimise, puhastamise, sorteerimise või saasteainete või saastunud sööda teatava osa mehaanilise kõrvaldamisega, kuna sellised menetlused on tavalise tootmisprotsessi osa.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1831/2003 ⁽⁴⁾ I lisas loetletud tehnoloogiliste lisandite kategooriasse on lisatud selliste söödalisandite funktsionaalrühm, mis tõkestavad või vähendavad mükotoksiinide imendumist, soodustavad nende eraldumist või muudavad nende toimeviisi ja vähendavad seega mükotoksiinide võimalikku kahjulikku mõju loomade ja inimeste tervisele. Kuna kõnealused lisandid ei muuda soovimatute ainete sisaldust söödas, ei detoksifitseeri kõnealuste lisaainete kasutamine sööta ja sellest tulenevalt ei kuulu selliste

⁽¹⁾ ELT L 35, 8.2.2005, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 767/2009, 13. juuli 2009, sööda turuleviimise ja kasutamise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 79/373/EMÜ, 82/471/EMÜ, 83/228/EMÜ, 93/74/EMÜ, 93/113/EÜ ja 96/25/EÜ, komisjoni direktiiv 80/511/EMÜ ning komisjoni otsus 2004/217/EÜ (ELT L 229, 1.9.2009, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1831/2003, 22. september 2003, loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta (ELT L 268, 18.10.2003, lk 29).

lisaainete kasutamine käesoleva määruse reguleerimisalasse. Kuna sellised tooted ei ole ette nähtud kasutamiseks nõuetele mittevastava sööda puhul, ei kuulu need käesoleva määruse reguleerimisalasse.

- (7) Määruse (EÜ) nr 183/2005 artikli 10 lõike 3 kohaselt tuleks detoksifitseerimismenetlus läbi viia ettevõttes, mis on selleks otstarbeks tunnustatud. Nõuetekohase ja tõhusa detoksifitseerimise tagamiseks peaks pädev asutus heaks kiitma detoksifitseerimismenetluse läbiviimise asjakohases ettevõttes.
- (8) Võib juhtuda, et väga suur osa söödast on saastunud saasteainega, mille jaoks on olemas saastest puhastamise menetlus, kuid toiduohutusamet ei ole seda veel hinnanud. Et ära hoida sellise suure koguse sööda asjatut hävitamist, võib sellises erandlikus olukorras olla asjakohane taotleda, et toiduohutusamet annaks hinnangu detoksifitseerimismenetluse kohta lühikese etteteatamisega, nt 10 tööpäeva jooksul. Kui sellise hindamise tulemus on positiivne, võib pädev asutus lubada kindlakstehtud saastunud sööda detoksifitseerimist kindlaksmääratud aja jooksul. Detoksifitseerimismenetluse tähtsajaks kasutamiseks on vajalik selle täielik riskihindamine positiivse tulemusega.
- (9) Praegu tehakse sööda detoksifitseerimist. Kuna pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva võib kasutada ainult selliseid detoksifitseerimismenetlusi, mis on toiduohutusameti teadusliku hindamise läbinud ja positiivse tulemuse saanud ning mille pädev asutus on heaks kiitnud, on asjakohane näha ette piisavalt aega enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.
- (10) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse sellise detoksifitseerimismenetluse suhtes, mille abil nõuetele mittevastavas saastunud söödas esinev direktiivi 2002/32/EÜ I lisas loetletud soovimatu aine sihipäraselt: kõrvaldatakse (edaspidi „füüsikaline detoksifitseerimismenetlus“), lagundatakse või lõhustatakse keemiliste ainete mõjul kahjututeks ühenditeks (edaspidi „keemiline detoksifitseerimismenetlus“) või metaboliseeritakse või lõhustatakse või desaktiveeritakse (mikro)bioloogilise protsessi teel kahjututeks ühenditeks (edaspidi „(mikro)bioloogiline detoksifitseerimismenetlus“).
2. Käesolevat määrust ei kohaldata sellise lihtsa detoksifitseerimismenetluse suhtes, millega vähendatakse soovimatu ainega saastumist tavapärase rafineerimise, puhastamise, sorteerimise või saasteainete või saastunud sööda teatava osa mehaanilise kõrvaldamisega

Artikkel 2

Detoksifitseerimismenetluse kasutamine

Detoksifitseerimismenetlust tehakse ainult siis, kui:

- menetlus on eranditult ette nähtud sellise sööda detoksifitseerimiseks, mille puhul direktiivi 2002/32/EÜ kohane nõuetele mittevastavus ei tulene tahtlikust mittevastavusest määruse (EÜ) nr 183/2005 artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuetele;
- Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) on komisjoni nõudmisel teinud detoksifitseerimismenetluse teadusliku hindamise ja jõudnud järeldusele, et detoksifitseerimismenetlus vastab artiklites 3, 4 ja 5 sätestatud vastuvõetavusnõuetele.

Artikkel 3

Füüsikalise detoksifitseerimismenetluse vastuvõetavusnõuded

1. Toiduohutusamet hindab füüsikalise detoksifitseerimismenetluse teadusliku hindamise käigus järgmiste nõuete täitmist:
 - a) menetlus on tõhus;

- b) see ei kahjusta sööda omadusi ja olemust ning
 - c) on tagatud söödast eemaldatud osa ohutu kõrvaldamine.
2. Teave, mille söödakäitleja esitab komisjonile sellise menetluse hindamiseks, on esitatud lisa punktis 1.

Artikkel 4

Keemilise detoksifitseerimismenetluse vastuvõetavusnõuded

1. Toiduohutusamet hindab keemilise detoksifitseerimismenetluse teadusliku hindamise käigus järgmiste nõuete täitmist:
- a) menetlus tehakse täielikult kirjeldatud ja heakskiidetud kemikaaliga;
 - b) menetlus on tõhus ja pöördumatu;
 - c) menetluse tulemusena ei teki detoksifitseeritud söödas detoksifitseerimismenetlusel kasutatud keemiliste ainete kahjulikke jääke;
 - d) menetluse tulemusena ei teki asjaomase saasteaine reaktsioonisaadusi, mis ohustavad loomade ja inimeste tervist ning keskkonda ning
 - e) menetlus ei kahjusta sööda omadusi ja olemust.
2. Teave, mille söödakäitleja esitab komisjonile sellise menetluse hindamiseks, on esitatud lisa punktis 2.

Artikkel 5

(Mikro)bioloogilise detoksifitseerimismenetluse vastuvõetavusnõuded

1. Toiduohutusamet hindab (mikro)bioloogilise detoksifitseerimismenetluse teadusliku hindamise käigus järgmiste nõuete täitmist:
- a) menetlus tehakse täielikult kirjeldatud ja heakskiidetud (mikro)bioloogilise toimeainega;
 - b) menetlus on tõhus ja pöördumatu;
 - c) menetluse tulemusena ei teki detoksifitseeritud söödas detoksifitseerimismenetlusel kasutatud (mikro)bioloogiliste toimeainete kahjulikke jääke;
 - d) menetluse tulemusena ei teki asjaomase saasteaine metaboliite, mis ohustavad loomade ja inimeste tervist ning keskkonda ning
 - e) menetlus ei kahjusta sööda omadusi ja olemust.
2. Teave, mille söödakäitleja esitab komisjonile sellise menetluse hindamiseks, on esitatud lisa punktis 3.

Artikkel 6

Ettevõtted, kus detoksifitseerimismenetlust läbi viiakse

1. Söödakäitlejad tagavad, et nende kontrolli all olevad ja määruse (EÜ) nr 183/2005 kohaldamisalasse kuuluvad ettevõtted on pädeva asutuse poolt tunnustatud, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 183/2005 artikli 3 punktis e, kui sellised ettevõtted viivad läbi artiklis 1 osutatud detoksifitseerimismenetlusi. Tunnustamine antakse määruse (EÜ) nr 183/2005 artikli 10 lõikes 3 ettenähtud korras.

2. Tõhusa ja nõuetekohase detoksifitseerimismenetluse läbiviimiseks asjaomases ettevõttes võib punktis 1 osutatud pädev asutus nõuda, et söödakäitleja esitaks sõltumatu eksperdi nõuandeid, et teha otsus detoksifitseerimismenetluse läbiviimise kohta selles ettevõttes.

3. Määruse (EÜ) nr 183/2005 artikli 19 lõikes 2 määratletud tunnustatud ettevõtete liikmesriikide loetelus tuleb loetleda need ettevõtted, mis on detoksifitseerimismenetluse läbiviimiseks heaks kiidetud. Komisjon avaldab nimetatud loetelude liikmesriikide lingid teabe eesmärgil oma veebisaidil.

Artikkel 7

Hädaolukorrad

Juhul, kui on vaja kiiresti saastatusest puhastada suurt kogust sööta sellise detoksifitseerimismenetlusega, mida toiduohutusamet ei ole veel hinnanud, võib komisjon pädeva asutuse taotluse korral nõuda, et toiduohutusamet esitaks lühikese aja jooksul detoksifitseerimismenetluse hinnangu, et positiivse tulemuse korral oleks võimalik kindlaksmääratud lühikese aja jooksul konkreetselt kindlaksmääratud saastunud saadetiste detoksifitseerimine. Sellise detoksifitseerimismenetluse laiem kasutamine määramata ajaks on lubatud üksnes pärast seda, kui toiduohutusamet on teinud põhjaliku teadusliku hindamise ja saanud positiivse tulemuse.

Artikkel 8

Üleminekumeetmed

Söödakäitlejad, kes kasutavad enne käesoleva määruse kohaldamist detoksifitseerimismenetlust, mille toiduohutusamet on enne käesoleva määruse kohaldamiskuupäeva heaks kiitnud, või kes on esitanud lisa nõutud vajaliku teabe enne 1. juulit 2016, kuid toiduohutusamet ei ole käesoleva määruse kohaldamise kuupäevaks hindamist lõpule viinud, võivad jätkuvalt kasutada detoksifitseerimismenetlust, mille jaoks oodatakse pädeva asutuse otsust detoksifitseerimismenetluse kasutamise heakskiitmise kohta asjaomases ettevõttes.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. juulist 2017.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. mai 2015

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

1. Teave, mis tuleb esitada füüsikalise detoksifitseerimismenetluse heakskiitmise eesmärgil, nagu on osutatud artikli 3 lõikes 2

Komisjonile esitatakse iga materjali kohta (söödamaterjal, segasööt, kõik muud loomade söötmiseks ettenähtud tooted) järgmised andmed:

- a) andmed füüsikalise detoksifitseerimismenetluse tõhususe kohta saastatuse eemaldamiseks söödapartiist, nii et söödapartii vastab direktiivi 2002/32/EÜ nõuetele;
- b) tõendus, et detoksifitseerimismenetlus ei kahjusta sööda omadusi ja olemust ning
- c) tagatised söödast eemaldatud osa ohutu kõrvaldamise kohta.

2. Teave, mis tuleb esitada keemilise detoksifitseerimismenetluse heakskiitmise eesmärgil, nagu on osutatud artikli 4 lõikes 2

Komisjonile esitatakse iga materjali kohta (söödamaterjal, segasööt, kõik muud loomade söötmiseks ettenähtud tooted) järgmised andmed:

- a) tõendus, et detoksifitseerimismenetlus on tõhus, kuna detoksifitseeritud sööt vastab direktiivi 2002/32/EÜ nõuetele, ning et menetlus on pöördumatu;
- b) tõendus, et detoksifitseerimismenetluse tulemusena ei teki detoksifitseeritud söödas detoksifitseerimismenetlusele kasutatud keemiliste ainete (lähteühendi või reaktsioonisaadusena) kahjulikke jääke;
- c) üksikasjalikud andmed keemilise aine kohta, keemilise aine toimeviisi kohta detoksifitseerimismenetluse käigus ning keemilise aine edasine saatus;
- d) tõendus, et detoksifitseerimismenetluse tulemusena tekkivad saasteaine reaktsioonisaadused ei ohusta loomade ja inimeste tervist ega keskkonda;
- e) tõendus, et detoksifitseerimismenetlus ei kahjusta detoksifitseeritava sööda omadusi ja olemust.

3. Teave, mis tuleb esitada (mikro)bioloogilise detoksifitseerimismenetluse heakskiitmise eesmärgil, nagu on osutatud artikli 5 lõikes 2

Komisjonile esitatakse iga materjali kohta (söödamaterjal, segasööt, kõik muud loomade söötmiseks ettenähtud tooted) järgmised andmed:

- a) tõendus, et detoksifitseerimismenetlus on tõhus, kuna detoksifitseeritud sööt vastab direktiivi 2002/32/EÜ nõuetele, ning et menetlus on pöördumatu;
 - b) tõendus, et detoksifitseerimismenetluse tulemusena ei teki detoksifitseeritud söödas detoksifitseerimismenetlusele kasutatud (mikro)bioloogilise toimeaine (lähteühendi või metaboliidina) kahjulikke jääke;
 - c) tõendus, et detoksifitseerimismenetluses ei jää ellu mikroorganisme, kelle vastuvõtlikkus detoksifitseerimismenetluse suhtes on vähenenud;
 - d) üksikasjalikud andmed (mikro)bioloogilise toimeaine toimeviisi kohta detoksifitseerimismenetluse käigus ning selle edasine saatus;
 - e) tõendus, et detoksifitseerimismenetluse tulemusena tekkivad saasteaine metaboliidid ei ohusta loomade ja inimeste tervist ega keskkonda;
 - f) tõendus, et detoksifitseerimismenetlus ei kahjusta detoksifitseeritava sööda omadusi ja olemust.
-